

OLYMPIASCHOOL

Schoolmaatplan Beeldend

'Beeldend onderwijs is goed vertegenwoordigd op de Olympischool. Bij de kleuters wordt er dagelijks beeldend gewerkt en van groep 3 tot en met 8 hebben de kinderen wekelijks een uur Bevo van onze gedreven vakleerkracht. De kinderen maken kennis met verschillende technieken en ook wordt er aandacht besteed aan diverse kunsthistorische stromingen.' (bron: Cultuurplan Olympiaschool)

Huidige situatie beeldend onderwijs

Tijdens de lessen beeldende vorming is er structureel aandacht voor :

- o bekijken van kunst en/of kunstbeschuwing: kinderen maken kennis met kunstenaars en kunstwerken. Kinderen herkennen het werk van kunstenaars en kunnen benoemen wat ze zien.
- o onderzoek: er is ruimte voor onderzoek en experiment
- o creëren (creatief proces en produceren): kinderen creëren iedere les een idee over wat ze willen gaan maken binnen de opdracht, de kinderen produceren werk naar aanleiding van hun idee binnen de opdracht. De opdracht bestaat soms uit 1 les maar meestal uit 2 of 3 lessen per opdracht.
- o presenteren: kinderen presenteren eens in de zoveel tijd hun werk aan de klas.
- o reflecteren: kinderen reflecteren op elkaars en eigen werk.

Accenten in het programma

Het accent in de lessen beeldende vorming ligt voornamelijk op het gebied van handvaardigheid. Er worden per leerjaar ook veel opdrachten aangeboden op het platte vlak die verder gaan dan tekeningen met potlood. Ook wordt er vier keer per schooljaar een schoolbrede teken opdracht aangeboden die iedere leerkracht zelf in de klas uitvoert. Vanaf groep 5 is er tijdens de lessen meer aandacht voor het presenteren en reflecteren op het werk.

Materialen en Technieken

2d werken

- Papier en karton: sitspapier, vliegerpapier, crêpepapier
- Tekenen: potloden, houtskool, pitkrijt, fineliners, watervaste stiften, waskrijt, pastelkrijt, O.I. inkt en kroontjespennen
- Schilderen: kwasten, penselen, waterverf, ecoline, plakaatverf, acrylverf,
- Afdrukken: linoleum, perplex, rubber

Constructief werken

- Hout: triplex, resten hout, handzagen, figuurzagen, handboren,
- Afvalmaterialen: blikjes, doosjes, flesjes, wc rollen, sokken
- Karton
- Textiel: naalden, wol, borduurdraad, bonte lapjes stof, lapjes vilt, grote lappen vilt

Plastisch werken

- Keramiek: chamotteklei, kleigereedschappen, glazuur
- Papier-maché
- Gips

Nieuwe media

- Fotografie gebruiken in 2d werk
- (niet ieder schooljaar) Beeldbewerking

Doelen per Beeldaspect

- Handvaardigheid: Er is aandacht voor de doelen met betrekking tot de beeldaspecten vorm, ruimte, kleur, licht, textuur en compositie
- Tekenen: Er is aandacht voor de beeldaspecten compositie, licht, lijn, kleur, vlakvulling en vorm.

Opbouw in moeilijkheidsgraad

Voor ieder leerjaar zijn er diverse opdrachten met een opbouw in moeilijkheidsgraad.

Methode/ Bronnen voor lesideeën

'Moet je doen'(1998), wordt als rode draad aangehouden in verband met leerlijn. Er worden enkele opdrachten uit de methode behandeld. Vakleerkracht ontwikkeld eigen opdrachten om leerdoelen te behalen en geeft extra opdrachten met extra leerdoelen.

Bron voor lesideeën is de inspiratie die de vakleerkracht heeft vanuit een materiaal, thema, kunstenaar, museum, vakleerkrachten van andere scholen.

Rol van Groepsleerkracht

De rol van de groepsleerkracht is wisselend. Voornamelijk een stukje orde wanneer nodig. Meestal meehelpen met ondersteunen. Met enkele leerkrachten is het meer team teaching.

Bezoek aan musea en andere culturele omschrijving

Door de werkgroep wordt aan de hand van de eerder genoemde inventarisatie van onderwerpen gekeken naar welke onderwerpen aan bod komen in de maanden januari en februari. Vervolgens worden er musea gekoppeld aan deze onderwerpen. Deze maanden zijn in de Amsterdamse musea het rustigst en daarom willen wij er ons op richten om in die maanden een museum te bezoeken. Op die manier maken we én een goede koppeling met de lessen in de klas én hebben we hopelijk, door de rust in de musea, ook voldoende ruimte om misschien wat meer toegepaste of langere programma's te kunnen doen.

Beschrijving van schoolbreed project

Elk jaar is er een schoolbreed project, vaak over een cultureel onderwerp. Soms wordt hier een museumbezoek aan gekoppeld. Aan het eind is er altijd een expositie waar alle ouders en kinderen kunnen komen kijken. Het jaarlijkse schoolbrede project heeft een thema dat uit de kunst- en cultuurhoek komt. De Kunst en Cultuur werkgroep gaat in samenwerking met de projectwerkgroep zorgen dat dit nog meer uitgedragen zal worden. Ook wordt hierbij gekeken om er een excursie voor de hele school bij te organiseren naar een bijpassend museum of andere instelling.

Omschrijving van bevo in de klas per bouw

Vanaf groep 3 maken kinderen kennis met de bovenstaande materialen en technieken. In groep 3 en 4 ligt de nadruk voornamelijk op het receptief, onderzoekend en creërend vermogen. Vanaf groep 5 ligt het accent daarnaast op het reflecterend en presenterend vermogen.

Visie

Voor de Olympiaschool is het beeldend onderwijs een verrijking van het dagelijks onderwijs. De school vindt het belangrijk dat de leerlingen beeldend onderwijs krijgen. Omdat de kinderen bij dit vak op vanuit een andere invalshoek leren. Ze leren van elkaar, werken samen, ontwikkelen zich sociaal-emotioneel. Presenteren hun werk. Leren kijken naar hun eigen werk en dat van andere kinderen en kunnen daarop reflecteren. Daarnaast ontwikkelen ze hun cultureel bewustzijn. Ze stimuleren het creatief en oplossend denken door de creatieve en onderzoekende manier van werken bij dit vak.

De Olympiaschool heeft een vakdocent om de inhoud en de uitvoering van de doorlopende leerlijn beeldende vorming waar te borgen. Wij vinden het belangrijk dat er net als bij de andere vakken een doorlopende leerlijn is zodat kinderen zich ook op de aspecten van dit vak kunnen ontwikkelen.

De vakdocent heeft in de leerlijn de belangrijkste rol. Daarnaast wordt aanvullend samengewerkt met musea, naschoolse opvang en worden er projectmatig kunstenaars in huis gehaald. De lessen beeldende vorming vormen de basis binnen de leerlijn, door wisselwerking tussen de vakleerkracht en de groepsleerkracht ontstaat verdieping op de tijdens de lessen beeldende vorming aangegeven thema's. De groepsleerkracht kan tijdens of buiten de lessen beeldende vorming ondersteunen met presenteren en reflecteren.

De lessen beeldende vorming zijn deels gekoppeld aan onderwerpen uit de (zaak)vakken. Ook zal het Cultureel Erfgoed onderwijs gekoppeld zijn aan de inhoud van een leerjaar en de lessen beeldende vorming. Op die manier is er een grote samenhang en dat zorgt ervoor dat leerkrachten meer de diepte in kunnen gaan met een onderwerp.

Doelen leerlijn beeldend

Kinderen leren doordat de competenties bewust worden gekoppeld aan de lessen vanuit deze doelen te komen tot het ontwikkelen van verschillende vermogens. Waarbij het creërend vermogen een grote rol speelt. Daarnaast is er veel aandacht voor reflecteren en presenteren.

Competentie **receptief vermogen**:

Groep 3 en 4

De kinderen kunnen beeldend werk aandachtig bekijken en ervan genieten.

De kinderen kunnen waarnemen vanuit kijkvragen van de leerkracht.

De kinderen hebben een museum bezocht waarin beeldende kunst of vormgeving centraal staan.

Groep 5 en 6

De kinderen kunnen genieten van beeldend werk, het met aandacht waarnemen, met oog voor details.

De kinderen ervaren dat zij zich op een eigen en vrije manier via beeldend werk kunnen uiten en genieten daarvan.

De kinderen kennen een basis aan kunstwerken, enkele musea en werkwijzen van kunstenaars.

De kinderen hebben meerdere musea bezocht waarin beeldende kunst of vormgeving centraal staan.

Groep 7 en 8

De kinderen kunnen genieten van beeldend werk, het met aandacht waarnemen, met oog voor details.

De kinderen ervaren dat zij zich op een eigen en vrije manier via beeldend werk kunnen uiten en genieten daarvan.

De kinderen kennen een basis aan kunstwerken, enkele musea en werkwijzen van kunstenaars.

De kinderen hebben meerdere musea bezocht waarin beeldende kunst of vormgeving centraal staan.

De kinderen kennen de beeldtaal van verschillende culturen, landen en religies in de samenleving.

De kinderen beseffen in welke context een beeldend werk is gemaakt: de tijd waarin en de plaats waar het is gemaakt.

De kinderen kunnen het internet gebruiken om naar informatie te zoeken en om inspiratie op te doen voor eigen beeldend werk.

De kinderen kunnen onderscheid maken in de informatie die via de media wordt verspreid, zoals via folders, tijdschriften en internet.

Competentie **onderzoekend vermogen**:

Groep 3 en 4

De kinderen kunnen met verschillende materialen, technieken en vaardigheden experimenteren, bijvoorbeeld:

- tweedimensionaal werk: bijvoorbeeld het toepassen van druktechnieken en verbindingstechnieken met papier, karton, kosteloos materiaal of textiel in tekeningen, schilderwerk en collages.
- driedimensionaal werk: bijvoorbeeld ruimtelijk bouwen met papier, karton of klei en construeren met diverse materialen.

De kinderen kunnen de betekenis van beelden en beeldtaal onderzoeken vanuit zijn belevingswereld: thuis, zijn verdere leefomgeving, en school.

Groep 5 en 6

De kinderen kunnen met verschillende materialen, technieken en vaardigheden experimenteren.

De kinderen kunnen gebruikmaken van internet en van boeken, om onderzoek te doen voor het maken van eigen beeldend werk.

Groep 7 en 8

De kinderen kunnen hun onderzoek verdiepen door onderzoek te doen naar de beeldtaal en digitale media uit zijn belevingswereld, de media en de culturele omgeving.

De kinderen kunnen bronnen raadplegen over kunst, cultuur, beeldtaal en digitale media.

Competentie **creërend vermogen**:

Groep 3 en 4

De kinderen kunnen schetsen maken voor een beeldend werk.

De kinderen kunnen volgens een eenvoudig stappenplan werken bij het maken van een beeldend werk.

De kinderen kunnen diverse kenmerken van het verhaal of het onderwerp dat wordt behandeld, benoemen en uitbeelden in een beeldend werkstuk.

De kinderen kunnen associëren en meerdere oplossingen bedenken bij het maken van beeldend werk.

De kinderen kunnen keuzes maken aan de hand van eigenschappen van materialen en van de toepassing ervan in beeldend werk.

De kinderen kennen een aantal begrippen en kunnen die ook toepassen: zoals: vorm, schets, mengen, kleur tinten, contrast, texturen en patronen.

Groep 5 en 6

De kinderen breiden het aanbod van specifieke materialen, technieken en vaardigheden uit.

De kinderen kunnen een persoonlijke ervaringen en betekenisvolle onderwerpen uit de directe leefwereld verbeelden en vormgeven in een werkstuk.

De kinderen kunnen diverse kenmerken van het verhaal of het onderwerp dat wordt behandeld, benoemen en uitbeelden in een beeldend werkstuk.

De kinderen kunnen associëren en meerdere oplossingen bedenken bij het maken van beeldend werk.

De kinderen kunnen uit diverse schetsen kiezen welk ontwerp zij willen uitvoeren.

De kinderen kunnen uit diverse materialen en technieken kiezen welk materiaal en welke techniek hij wil gebruiken voor de uitvoering van zijn ontwerp.

De kinderen kunnen nieuwe media gebruiken tijdens de lessen beeldende vorming.

Groep 7 en 8

De kinderen breiden het aanbod van materialen, technieken en vaardigheden uit.

De kinderen kunnen constructies maken met verbindingstechnieken, materialen en bewegingen.

De kinderen kunnen associëren en meerdere oplossingen bedenken bij het maken van beeldend werk.

De kinderen kennen enkele vaktermen voor onderzoek naar het maken van eigen beeldend werk.

De kinderen kunnen in stappen een vormgevingsproces doorlopen; nadenken, schetsen en experimenteren met materialen en technieken om het beeld zoveel mogelijk zeggingskracht te geven.

De kinderen kunnen gericht experimenteren met materialen en technieken door weg te laten, toe te voegen, te snijden en te verbinden.

De kinderen kennen de werking en het effect van kleuren, technieken en vormen in een toegepaste vorm.

Competentie **reflecterend vermogen**:

Groep 3 en 4

De kinderen kunnen benoemen wat zij zien, denken en beleven bij beeldend werk.

De kinderen kunnen vertellen over zijn eigen werk en over zijn beleving van het werkproces.

De kinderen kunnen hun eigen interpretatie geven van wat hij zien en kan daarbij verschillende emoties en sferen benoemen.

Groep 5 en 6

De kinderen kunnen betekenis geven aan wat zij zien, denken en beleven bij beeldend werk.

De kinderen kunnen hun werk vergelijken met de gegeven opdracht.

De kinderen kunnen vertellen over hun eigen werk, hoe zij het beleven en welke keuzes zij in het werkproces hebben gemaakt en waarom.

De kinderen kennen het effect van kleuren, technieken en vormen.

De kinderen herkennen beelden en koppelt ze aan vieringen, cultuuruitingen van groepen, religies, andere landen, de seizoenen, enzovoort.

Groep 7 en 8

De kinderen kunnen vertellen over hun eigen werk, hoe zij het beleven en welke keuzes zij in het werkproces hebben gemaakt en waarom.

De kinderen kunnen uiterlijke kenmerken benoemen van beeldend werk van zichzelf, groepsleden en kunstenaars, met aandacht voor ontwerp en vormgeving.

De kinderen kunnen aan de hand van uiteenlopende soorten beelden diverse emoties en beeldelementen herkennen en benoemen.

De kinderen kunnen vragen stellen over de betekenissen van beeldend werk en het maakproces dat kunstenaars doorlopen.

De kinderen kunnen de keuzes die zij voor hun werk gemaakt hebben beargumenteren.

Competentie **presenterend vermogen**:

Groep 3 en 4

De kinderen kunnen een werkstuk presenteren en er over vertellen voor groepsleden.

De kinderen kunnen een werkstuk presenteren voor groepsleden en ouders in een vormgegeven tentoonstelling.

Groep 5 en 6

De kinderen kunnen een werkstuk presenteren en er over vertellen welke keuzes zij in het werkproces hebben gemaakt en waarom.

De leerling kan een werkstuk presenteren in een zelf of met groepsleden vormgegeven tentoonstelling.

Groep 7 en 8

De kinderen kunnen een werkstuk presenteren en er over vertellen hoe zij het beleven en welke keuzes zij in het werkproces hebben gemaakt en waarom.

De kinderen kunnen een werkstuk presenteren en kiezen voor een bepaalde wijze van presenteren, zoals digitale presentatie, videoclip, tentoonstelling of portfolio.

De leerling kan met gebruik van multimedia tentoonstellingen inrichten voor publiek en daarbij gericht kiezen voor een locatie of voor een bepaalde wijze van presenteren.

Invulling van de doorlopende leerlijn beeldend

Invulling leerlijn beeldend onderwijs

Kinderen hebben ongeveer 40 uur per schooljaar beeldende vorming van vakleerkracht. Basis beeldende vorming wordt gelegd door vakleerkracht, aangevuld door ondersteunende lessen van groepsleerkrachten. 4 keer per schooljaar doet iedere klas dezelfde schoolbrede tekenopdracht voornamelijk gericht op 'kijken'. Deze opdrachten worden ontwikkeld en aangepast per leerjaar door de werkgroep Kunst & Cultuur (incl. vakleerkracht). Daarnaast is er 1 keer per jaar een schoolbrede project maand met presentatie gerelateerd aan een kunst & cultuur thema. Ook gaan de kinderen 1 a 2 keer per schooljaar naar het museum.

